

לִיקוּט

מִדְּבַרֵי רַבֵּה"ק

מִסְאָטְמֵאָר זִיעֵי"א

עַל יוֹם ה' אֵילֵךְ

ליקוט מדברי רבה"ק מסאטמאר זי"ע"א על יום ה' אייר

(האגודה) ששים ושמחים בעתוניהם בפרהסיא לעין כל לעשות יו"ט גדול ביום המרידה במלכות שמים, היש לך ניאוץ גדול להשי"ת מזה, ומכאיב לב כל מאמין בהשי"ת ובתורתו הקדושה עד קצה, קצר היריעה מהכיל לחשוב מה שרואין בכל צעד וצעד שלגמרי נגררין אבתרי' השי"ת ירחם עלינו ועכ"י בב"א.

(ויואל משה עמוד קמ"ח)

* * * *

והצדיקים מדורות הקודמים אם היו רואין כזאת לא היו יכולין לסבלו מרוב צער ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי "וויא קען מען דאס אזוי רואיג צוקוקן ווי מישמד אויפ מיט כפירה מאות אלפים אידישע קינדער זרע ברוכי ד' ונמצאין עוד משומרי תו"מ ששמחין עלי איד וניאוץ ד' כזה שקמה מלכות המינות בישראל נגד התורה האמונה, ודורות הקודמין אילו היו רואין כזאת לא היו קובעין ע"ז תשעה באב אחד רק מאה תשעה באב'ס שגרוע הרבה יותר מהחורבן, ושפלות הדור גדול כ"כ עד שאין בשר המת מרגיש באיזמל.

(הו"ר תשכ"ב)

* * * *

גם מה ששאל אודות אמירת ההלל, הנה אמרו חז"ל (שבת קי"ח:): הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף, וק"ו בן בנו של ק"ו אותן שאומרים הלל על האסון הנורא

וואין לשער חומר העון פלילי של השמחים אלי גיל או שמראים שמחה וחג ביום הניאוץ הנורא שקראו אותו יום העצמאות שהתייסדו מנאצי ה' והתייצבו על ה' ועל משיחו להעמיד מלכות של מינות על ישראל בעקירת התוה"ק והאמונה ושמאז התחיל מחדש השפיכות דמים של רבוא רבבות מישראל, וזה גרוע הרבה יותר ממודה בע"ז, שאינו מודה בלבד אלא גם שש ושמח בהמרידה הנוראה שנעשה על הקב"ה ועל תורתו הקדושה, וכמו שפירשו בכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב, כי הרבה עוברי עבירה גם כופרים יש שעדיין לבם כואב עליהם על מה שאינם עובדים השי"ת, אלא שלא יוכלו לעמוד נגד יצרם הקשה ונגד הדיעות הכוזבות המבלבלים אותו, אבל אותן השמחים עוד בעבירה זה ניאוץ הרבה יותר. ובזה פירשו הכ' הנ"ל שלא די שלא עבדת את ה' אלקיך, אבל הי' העדר עבודתך את ה' גם בשמחה ובטוב לבב, וע"כ העונש הרבה יותר, וכעין זה השמחים ביום אידם יום המר והנמהר. הרחמן הוא יצילינו מהם ומהמונם ויחזק את לבבינו להאר עינינו בתורתו ועבודתו ית"ש. (ויואל משה עמוד שע"א)

* * * *

ובאותו היום המר והנמהר שנעשה מרידה במלכות שמים כ"כ להעמיד ממשלה לישראל באה"ק בלי תורה ואמונה כלל שמשם תצא מינות וכפירה לישראל וקראו אותו יום העצמאות, המה

הזה ר"ל אין לך חירוף וגידוף כמותו.
(ד"י מכתבים ח"א עמוד צח)

* * * *

וראוי להתבונן במה שאמרו חז"ל (שבת דף קי"ח:) כל הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף, ופרש"י שנביאים הראשונים תקנו לומר לפרקים לשבח והודאה כדאיתא בפרק ערבי פסחים (קט"ו). וזה הקורא תמיד בלא עתה אינו אלא כמזמר שיר ומתלוצץ. וכך פי' הר"ן ז"ל עיי"ש. והנה כל זה מיירי אף שאומר הלל לשבח וית' על נסיו המבוארים בפסוקי הלל, מ"מ אם אומרו בזמן שלא נצטוה על כך מפי החכמים מביא לידי חירוף וגידוף.

(עה"ג עמוד עא)

* * * *

וראיתי במדרש תלפיות ענף הלל שכתב שם כמה פירושים על מאמר חז"ל הנ"ל (שבת קיח), ותוכן דבריו בקיצור דלהיות שהלל נאמר על הנסים נגלים כיציאת מצרים ודומיהן, וזה כשאומרו בכל יום שאין נס נגלה נראה לו, נראה כמתלוצץ ואומר אני מהללו ית' על הנסים הנגלים שעשה ביום זה ונס אינו, והוא כמשל אדם האומר לחבירו דרך ליצנות אני מכבדך על החסדים שקבלתי ממך והוא לא קיבל ממנו חסד, כך האומר הלל בלי קבלת נס נגלה ומפורסם ה"ה כמתלוצץ, ואין לך חירוף וגידוף גדול מזה.
(עה"ג עמוד עב)

* * * *

וככה הוא עכשיו שכל כתות הציונים כופרים לגמרי בהשי"ת ובתודה"ק ואין להם אלא א"י, א"כ נותנים עצמאות לא"י בלי מורא מהשי"ת ועושיין בזה ע"ז, כי כל עצמאות שהוא מבלעדי השי"ת הוי ע"ז ר"ל כנוז"ל. והדתיים הנגררים אחר הציונים

למלאות את דבריהם בענין א"י נותנים להם רב חיזוק ואומץ במה שמעמידים צלם בהיכל ה' אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה. והכי קראו שם היום המר והנמהר שקרה האסון הנורא לישראל שהוקמה מלכות המינות בא"י זה שמו אשר קראו ליום אידם יום העצמאות, כי כל ענין העצמאות הוא מינות ר"ל, שום עצמאות בעולם אלא השי"ת לבדו הוא ולא אחר.

(ויואל משה ע' שסא)

* * * *

...ובעוה"ר עד היכן הדברים מגיעים אוי לנו שכך עלתה בימינו, אשר עינינו ראו שפלות דורינו, מי פלל כזאת, שימצאו יהודים שומרי תורה ואף חסידים הששים ושמחים עם מכעיסי השי"ת ביום המר והנמהר ה' אייר, שבו נעשתה מרידה במלכות שמים, שהקימו מנאצי ה' את ממשלתם יסוד המינות והכפירה, וכולהו איתנייהו ביה עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, ועל ידם נשפך דם אלפים ורבבות מישראל כמים, ואין לך ניאוף גדול מזה, שיעשו יהודים שומרי תורה יו"ט ביום המרידה במלכות שמים. ואין צורך להאריך בזה כי תקצר היריעה מהכיל, וכל בר דעת מבין זאת בדעתו עד היכן הדברים מגיעים. וממש באיסור יהרג ואל יעבור לקחת חבל בשמחתם, והדבר ברור אצלי בלי ספק שכל הנוטלים חלק בכל אותם הענינים נחשבים משנאי ה' השם ישמרנו מהם ומהמונם. ועלינו להתפלל להשי"ת שנזכה להיות דבוקים בדרך האמת (ועי' בספרי ויואל משה מאמר שלש שבועות סימן קמ"ד בענין זה).

והדבר ברור אצלי שאלמלי היו חכמינו הקדושים ז"ל אתנו, היו קובעים יום זה לתענית צבור בכל המקומות, כי הוא גרוע הרבה יותר מן החורבן בגוף ובנפש. אך אין בכוחנו להטיל תענית על הציבור, אמנם מכיון שאירעה לנו סבה זו (שנפלה ס"ת לארץ בחוה"מ פסח) ועלינו לגזור תענית על

נגררין אבתרי'. השי"ת ירחם עלינו ועכ"י
כב"א.
(ויואל משה מאמר שלש שבועות סי' קמ"ד).

* * * *

...ואנן מה נענין אבתרי' אשר בעו"ה
מידי יום ויום השכם וחסודא ומי
יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאי לעמוד
בנסיונות הקשים אשר שמה שעלולים ח"ו
לכל דרכי היצר עד קצה. ולפלא מה שנחתם
התקנה הנ"ל מרו"מ ורו"ב רבני וגאוני ארץ
תקיפי דארעא דישראל זה יותר משני מאות
שנה ביום ה' אייר הוא היום המר והנמהר
אשר התייצבו הכופרים ומנאצי ה' על ה' ועל
משיחו להשתלט על ישראל והוא השובר
ומשכיח כל כח הקדושה בעו"ה והיא
המעברת על דתוה"ק באופן נורא ואיום,
דייקא באותו היום התעוררו הקדושים אשר
בארץ תקיפי דארעא דישראל להתייצב
בתקנות תקיפות עבור קדושת הארץ שאל
תתחלל ח"ו וכחות הטומאה לא ירעו ולא
ישחיתו את גבול הקדושה שבאה"ק. ורוה"ק
הופיעה בבית מדרשם בכמה מאות שנים
מלפנים שאותו היום צריך להתגברות יתירה.
זכותם יגן עליו ועכ"י להצילנו ממים הזדונים
ברוב רחמיו וחסדיו ית"ש.
(ויואל משה מאמר ישוב א"י סי' קכ"א).

* * * *

...אחר כותבי זאת התבוננתי בלשון
הרמב"ם בסה"מ במ"ע מצוה ז'
בהמצוה דבשמו תשבע וז"ל שם באמצע
הדברים ועל זה הצד תשבע אמתינו בשם
משה רבינו מה נכבד שמו כאילו הנשבע
נשבע באדון או במי ששלחו וכל עת שלא
יכוון הנשבע זה ונשבע באחד הנבראים
להאמינו שיש לאותו הדבר אמתת עצם עד
שישבע בו כבר עבר ושתף דבר אחר עם שם
שמים אשר בא הפי' כל המשתף שם שמים
עם דבר אחר נעקר מן העולם וכו' יעיי"ש.

כך, ראיתי בכך סבה מן השמים לקבוע
התענית ביום זה דייקא, אף שעפ"י חשבון
היה ראוי לקבוע התענית בשבוע שניה של
בה"ב, מ"מ קבענו התענית ליום זה, כדי
להרבות בתפלות ובתחנונים להשי"ת שיסיר
חרון אפו מישראל, וינצלו מכל צרה וצוקה,
וישמור רגלם מלכד שלא יתפסו ברשת
המינות.

והשי"ת ירחם על בני ישראל, ואל
יאבדו נפשות נקיות בפשעי האנשים
החטאים האלה בנפשותם, הצדים רבים
מישראל ברשתם. ואמרו ז"ל (ב"ק ס.) כל
פורעניות הבאה לעולם היא בעבור הרשעים
ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים, ואובדים
ח"ו נפשות נקיות בעוונם של אלו. ובצפייתנו
צפינו לרחמי שמים שיתהפכו ימים אלו
לששון ולשמחה, יראו עינינו וישמח לבנו
בישועת ה' ובגאולת ישראל. והשי"ת ישפיע
בלבות בני ישראל שיתדבקו בדרך האמת
ובדרך התוה"ק והמצוות, יאר ה' פניו אלינו
ויט עלינו חסדו, ויזכו בני ישראל להנצל מכל
רע, ולראות בחיים חיותם בשוב ה' ציון,
ויתגדל ויתקדש שמייה רבא וכו' בחייכון
וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. ונזכה
כולנו יחד לראות בישועה השלימה,
ובהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו
אמן.

(דברי יואל תזריע דף שס"ו – ס"ג תשט"ז).

* * * *

...ובאותו היום המר והנמהר שנעשה
מרידה במלכות שמים כ"כ
להעמיד ממשלה לישראל באה"ק בלי תורה
ואמונה כלל שמשם תצא מינות וכפירה
לישראל וקראו אותו יום העצמאות, המה
ששים ושמחים בעתוניהם בפרהסיא לעין כל
לעשות יו"ט גדול ביום המרידה במלכות
שמים, היש לך ניאון גדול להשי"ת מזה,
ומכאיב לב כל מאמין בהשי"ת ובתורתו
הקדושה עד קצה, קצר היריעה מהכיל
לחשוב מה שרואין בכל צעד וצעד שלגמרי

ומבואר בזה שאף במשה רבינו אם נותנים לו אמיתות עצם לא בכוונה זו שהשי"ת שלחו הוי בכלל משתף שם שמים ודבר אחר שנעקר מן העולם והוי זה ע"ז ר"ל, והיא ראי' גדולה להנ"ל שביהמ"ק וא"י אם אינם בכוונה זו בשביל שהקב"ה צוה עליהם אם נותנים להם עצמאות מבלעדי השי"ת הוי זה ע"ז ר"ל. וככה הוא עכשיו שכל כתות הציונים כופרים לגמרי בהשי"ת ובתוה"ק ואין להם אלא א"י, א"כ נותנים עצמאות לא"י בלי מורא מהשי"ת עושין בזה ע"ז כי כל עצמאות שהוא מבלעדי השי"ת הוי ע"ז ר"ל כנו"ל. והדתיים הנגדרים אחר הציונים למלאות את דבריהם בענין א"י נותנים להם רב חיזוק ואומץ במה שמעמידים צלם בהיכל ה', אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה. והכי קראו שם היום המר והנמהר שקרה האסון הנורא לישראל שהוקמה מלכות המינות בא"י זה שמו אשר קראו ליום אידם יום העצמאות כי כל ענין העצמאות הוא מינות ר"ל, שאין שום עצמאות בעולם אלא השי"ת לבדו הוא ולא אחר.

(ויואל משה מאמר ישוב א"י סי' קמ"ז).

* * * *

...איך אפ"ל דפסוק חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי קאי על החג שעשה ירבעם הלא הוא לא עשה רק חג אחד בחודש השמיני והפסוק אמר בלשון רבים חדשיכם ומועדיכם. אמנם קושיא זו מתורצת קצת בדור השפל הזה שהוסיפו המינים חג בה' אייר ועשו אותם ליום אידם, שזה גרוע הרבה יותר מהחג שעשה ירבעם, שהרי הוא הי' מאמין בהשי"ת ובתורתו הק' אלא שהי' לו איזה טעות כמבואר בפסוקים ובדברי המפורשים, אבל המינים ואפיקורסים הללו הם כופרים גמורים בהשי"ת ובתוה"ק.
...דהנה במדרש הנ"ל לא אמרו שפסוק חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי נאמר על החגים שעשה ירבעם אלא דייקו בלשונם

הק' ואמרו חדשיכם ומועדיכם "בשביל" אותן מועדות שעשה ירבעם וכו' והכוונה בזה שאם שומרין את החג של ירבעם אז הוי גם מועדי ה' שנואים אצל הקב"ה, דבזה מראה שאין לכו שלם עם ה' וגם כששומר את חגי ה' יש בו שותפות לע"ז ובהפרת התורה דאעפ"י שירבעם הי' לו רק טעות כנ"ל אעפ"י כ הי' בו הפרת התורה ואם נוטלין חלק בזה ובזה אז שניהם שנואים לפני המקום, וכמו שהסביר בעל העקידה למה הפוסחים על שתי הסעיפים הם שנואים לה' כיון שלבסוף יעזוב את התורה ויפנה לגמרי לע"ז, וע"כ היו המוערים שנואים לפני השי"ת כיון ששמרו גם את חגו של ירבעם ושפיר נאמר הפסוק על חגים ומועדים שבתורה. אבל מי שאינו נוטל חלק באותן המועדים שהם נגד רצונו ית"ש ואין לו שום שייכות עם דבר שעשו מינים ואפיקורסים כופרים בהשי"ת ובתורתו הק' אז הוי מועדים שלו לנחת רוח ולרצון לפני השי"ת, וגם אם הוא שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה כמו בכל מצוות התורה, והעיקר תלוי בזה אם שומרין גם חגים כאלו שהם נגד רצונו ית"ש דעי"ז הוי הכל שנאווי לפני השי"ת.

(חידושי תורה מועדים סוכות תשכ"ב).

* * * *

וכדאי להעתיק מה שאמר רבינו אחר שנלחמו הציונים עם הישמעאלים בשנת תשכ"ז (המכונה בפי הציונים מלחמת ששת הימים) כאשר הציונים הצליחו וכבשו את העיר העתיקה ושאר מקומות הקדושים והדתיים הנגדרים אחריהם צהלו ושמחו עד כדי כך שהעזו לומר ברוב אוולתם שהנסים של יצי"מ עומדים בצל הנסים של הציונים (עפ"ל), ורבינו התאונן מאוד ואמר אז "אם הם אומרים כך אף אני אגיד בענין זה: שהחורבנות של ביהמ"ק הראשון והשני לא הגיע אפס קצהו לחורבן בגשמיות ורוחניות של הקמת ממשלת המינות באה"ק". (מחזור

* * * *

* * * *

ופעם בא רב א' להפרד מרבינו טרם נסיעתו לא"י באמרו שנוסע לחוג את חג השבועות בצל א' מגדולי הצדיקים, ובאותה שנה בחודש סיון התקיימה הכנסה הגדולה של אגודת ישראל, אמר לו רבינו שכנראה כוונת מע"כ לנסוע להכנסה אך הוא מסתיר עצמו במסוה של נסיעה לצדיק, דוגמת הציונים החרדים שרוצים לומר הלל ביום אידם ה' אייר, ובושים קצת לומר הלל ביום ה' אייר, ע"כ מתחילים לומר כמה קאפיטלך תהלים לפני הלל וממשיכים עד אחר הלל, ודי למבין.

(מחזור דב"י פסח ע' תתשסח)

* * * *

וכדאי לפרסם מה שאמר רבינו כמ"פ אשר בימינו שהציונים עשאו את המגן דוד סמל לע"ז הציונית, אשר "מגן דוד" הוא גרוע יותר משתי וערב, (רבינו אמור ג"כ פעם כששאלו אודות בית חולים (במאנסי נ.י.) שישנו בכל חדר שתי וערב, ובתוך הדברים אמר רבינו שמגן דוד הוא גרוע יותר).

וידוע ג"כ שהגה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל הי' מגרר את המגן דוד שהי' מודפס על צלוחית של יין.

(מחזור דב"י פסח ע' תתשסח)

* * * *

כדאי להביא העובדא דלהלן: אשר פע"א בליל ד' דחול המועד סוכות (אושפיזא דיוסף) שנת תשי"ב בא איש אחד שלא מאנ"ש להתברך מרבינו בברכת גמח"ט לפני הו"ר ונתן פיתקא לרבינו, והוציא האיש הזה מכיסו לוח השנתי שקיבל במתנה ע"י הבי דואר מאת ישיבת "יטב לב" בא"י ושם נרשם ביום ה' אייר "יום העצמאות" ורבינו בראותו זאת אורייתא קא מרתחא בי', ולא מצא מרגוע לנפשו ופסק תיכף מלקבל פתקאות, וציוה לקרוא לר' שלמה בראווער ע"ה שהי' אז מנהל המוסדות יטב לב ושאלו היתכן שיצא מידו דבר כזה, והשיב ר' שלמה לרבינו שגם הוא לא ידע מזה כי הוא הדפיס את הלוח אצל פירמא שמדפיסים לוחות להרבה מוסדות והוא לא ידע שמדפיסים זאת ומדגישים ביום ה' אייר "יום העצמאות", ורבינו לא נח ולא שקט ואמר שבעוד מועד ילכו ויחפשו אחר מדפיס ולהדפיסם מחדש בלי הנ"ל כמובן ולהפיצם לכל אנ"ש ובצירוף מכתב התנצלות על הלוח הקודם, ובאו בחזרה לבשרו לרבינו שסדרו את הכל כרצונו, ורבינו נכנס אז אל הסוכה לעריכת השלחן בשעה מאוחרת מאוד, והתחיל לומר האושפוזין ובאמצע האמירה נשרו עיניו דמעות ובכה מאין הפוגות מרוב צער ועגמת נפש שנתהווה טעות כזאת בשם המוסדות "יטב לב" ולא מצא מרגוע לנפשו זמן רב.

(מחזור דב"י פסח ע' תתשסו)